

Automatisering – vejen til det ideelle scenarie

Indledning

En verden med øget automatisering og færre jobs. Det kan være konsekvensen af de udviklinger vi ser i samfundet. Sker det, er det noget, vi skal tage stilling til. Det er dermed præmissen for dette program. En rapport fra OECD estimerer, at 45% af danske jobs vil blive automatiseret de næste 30 år. Det er en meget stor gruppe mennesker, som skal finde en ny levevej og plads i samfundet. Det er en af de helt store udfordringer, vi kommer til at skulle løse i de næste år, og det vil kræve radikale ændringer at omfavne de kommende forandringer.

I Radikal Ungdom byder vi disse forandringer velkommen. Vi anerkender, at selvom problemerne er store, er mulighederne endnu større. Vi tror på, at konsekvensen af den teknologiske udvikling til sidst vil blive et samfund ulige noget vi nogensinde har set. Og vi hylder den verden, som er konsekvensen af den.

Herunder skitserer vi først vores opfattelse af hvilke udfordringer, vi står over for, herefter det endemål vi tror på, og slutteligt vores visioner for løsninger, der skal lede vejen derhen. Det her er ét muligt scenarie, og det der kræver mest politisk forberedelse. Hvis automatiseringen skaber et samfund, der i større grad ligner det nuværende, end hvad der er beskrevet i dette program, er det heller ikke alle tiltag i dette program, der bliver nødvendige. Vi beskriver derfor løsningen til det politisk mest krævende scenarie og kan tilpasse kursen mod mindre vidtgående ændringer, hvis ændringen af samfundet bliver mindre end ventet. Det er vigtigt, at tilpasningen af vores politik bør gå denne vej i stedet for hele tiden at jage efter at følge med udviklingen. Det er i dette perspektiv at man skal læse vores program og vores bud på en måde at forme fremtiden.

De udfordringer vi står over for

Vi befinder os på rigtig mange måder i dag i en tid i kæmpe forandring. Programmet her fokuserer på automatiseringen. Med automatiseringen menes den process, der omdanner jobs traditionelt besat af mennesker til jobs besat af computere; enten i form af robotter eller som computerprogrammer. Det er en proces, som vi tror vil udvikle sig kraftigt over de næste 30 år. Faktisk er den allerede i gang. Eksempelvis rapporterer 6% af amerikanske indbyggere, at de allerede har mistet løn, timer eller jobs på grund af automatiseringen.

I Radikal Ungdom er vi positive over for automatiseringen, og ser det som en mulighed for menneskeheden. Det er dog langt fra alle der er lige positive. Et amerikansk studie viser, at amerikanske borgere generelt er mere bekymrede over for automatiseringen end positivt indstillede. Det er en forståelig holdning, men hvis den spreder sig, kan det begrænse automatiseringen og dens medfølgende goder.

En anden udfordring er den ulige fordeling af ressourcer. I takt med at robotter overtager større dele af produktionen, vil de mennesker, der ejer dem besidde en stigende magt og

kapital. Det ser vi som både et økonomisk og demokratisk problem, som det er vigtigt, at vi modvirker.

Slutteligt er der problemet med de sociale konsekvenser af liv med færre og færre jobs. Vores samfund er langt hen ad vejen bygget op om arbejde og det at hige efter mere, og hvis flere og flere mister muligheden for det kan det danne nye former for klassesamfund. Det er et problem som muligvis er det største ved udviklingen, og som kræver at vi tør tænke vores samfund og ideologi i helt nye baner.

Vi vil forsøge at komme med nogle af vores svar i det sidste afsnit i programmet, men først skitseres det scenarie som vi anser som det bedste endemål.

Det ideelle scenarie

Den naturlige konsekvens af automatisering og digitalisering vil over tid være en overflødiggørelse af det meste menneskelige arbejdskraft. Selvom det er meget svært at forudsige fremtiden, og selvom det præcise tidspunkt for scenariet er oppe til debat, er det forventeligt at vi inden for en overskuelig tidsramme på mellem 30 og 100 år opnår en samfundssituation, der er radikalt anderledes end den vi har nu.

Hvordan sådan et samfund præcis vil se ud er svært at forudsige. Nogle anser de fleste mulige scenarier som dystopiske, og argumenterer for at løbsk teknologi eller overflødiggørelsen af menneskelig arbejdskraft vil lede til menneskehedens undergang. Imens vi anerkender de problemstillinger, tror vi i Radikal Ungdom på muligheden for et bedre udfald. Vi tror på at resultatet af den nuværende teknologiske udvikling over tid vil være en markant anderledes verden, hvori de fleste af de problemer vi som menneskehed på nuværende tidspunkt oplever som sygdom, knaphed og i yderste tilfælde død vil være overvundet. Selvom det kan virke drømmende og urealistisk på nuværende tidspunkt er det værd at have in mente, at verden aldrig har ændret sig så hurtigt som nu, og hver eneste gang vi opnår en teknologisk milepæl og skuer tilbage på den med fortidens briller, har den forekommet lige så usandsynlig som den der skitseres her.

Det er ikke et samfund uden problemer, og det er for nu blot en vision. Men vi tror på at vi med de rigtige politiske remedier som skitseret nedenunder, og med løbende revision af vores samfund præget af politisk mod til at omvælte forhenværende politiske dogmer kan opnå et samfund som dette, der vil være ulige noget menneskehedens endnu har oplevet

Vejen derhen

For at opnå et sådant samfund er der dog mange udfordringer, der undervejs skal takles. Som skitseret tidligere kan en øget automatisering i høj grad ramme befolkningen og deres mulighed for at arbejde og derigennem forsørge sig selv. Det ser vi som et af menneskehedens største problemer over de næste mange år. Vores samfundsmodel bygger på løn som belønning for arbejde. Men i et samfund med mindre og mindre arbejde vil der i stigende grad blive behov for en anden model.

I Radikal Ungdom tror vi ikke på ideen om, at den rigtige løsning er at kæmpe for bevarelsen af jobs. Udviklingen mod automatisering af menneskelig arbejdskraft er naturlig og ustopkelig, og uanset hvad vi gør, er faktum, at samfundet vil ændre sig radikalt. I stedet ønsker vi så vidt muligt at modvirke negative konsekvenser af dette.

For at gøre dette er det nødvendigt at det nuværende beskæftigelsesfokuserede sociale system erstattes med et system der passer til en virkelighed med mindre arbejde. Og her mener vi at en løsning baseret på universel basisindkomst er den mest oplagte.

En universel basisindkomst, ofte omtalt som en "borgerløn", er en ydelse der månedligt udbetales alle borgere i et givent samfund. Ydelsen vil være skattepligtige på linje med alt andet løn, og vil ikke skulle påvirkes af andre sociale ydelser. Det er vores vision at denne over tid erstatter alle andre sociale ydelser og i yderste tilfælde vil vokse til en størrelse hvor den kan erstatte en indkomst.

Der er mange fordele ved et sådant system. En af de mest åbenlyse er det faktum, at det er en simplificering af den nuværende model for sociale ydelser. Dette vil i højere grad blive nødvendigt i takt med at ansættelsesforhold ændres til laver arbejdstid og færre fastansættelser. På et ideologisk plan vil indførelsen af en sådan ydelse dog også give borgerne i et land en højere grad af økonomisk frihed. Det vil muliggøre at tage flere risici i forhold til iværksætteri eller anden selvstændig aktivitet, såvel som det vil fjerne noget af presset ved i stigende grad at se sin kilde til indkomst forsvinde. Derudover vil det hjælpe med at formindske noget af den ulighed automatiseringen uundgåeligt vil skabe. Vi forestiller os, at denne ydelse skal starte på et relativt lavt niveau og herefter over tid i takt med at vi bevæger os mod målet stige.

Det sidste værktøj i vores proces er en øget adgang til viden og eksperter. Vi anerkender at området på nuværende tidspunkt er meget teoretisk og ringe dækket. Derfor ønsker vi øget fokus på forskning på området, såvel som vi ønsker at integrere relevante fag på området i uddannelsessystemet generelt. Det vil betyde at vi i højere grad vil inddrage STEM-fag (science, technology, engineering, mathematics) i undervisningen, lige fra folkeskoleniveau til videregående uddannelser. Vi vil desuden arbejde for at formidle de positive sider af automatiseringen i højere grad, da vi tror på at det er en nødvendig del af processen at få folk til at forstå at automatiseringen er en mulighed rettere end en hæmsko.

Radikal Ungdom mener derfor at

- ❓ Det bør være et forskningsmæssigt fokus at undersøge konsekvenser og politiske muligheder ved automatisering
- ❓ STEM-fag skal prioriteres i uddannelsessystemet og skal spille en integreret rolle på tværs af fag. En del af denne undervisning skal fokusere på mulighederne og fordelene ved automatisering

- ❓ Danmark bør i fremtiden implementere en universel basisindkomstordning som erstatning for det nuværende beskæftigelsesfokuserede sociale sikkerhedsnet når en stigende teknologisk arbejdsløshed gør det nødvendigt
- ❓ Det politiske fokus skal generelt ikke ligge på at genskabe jobs, men snarere på så vidt muligt at ændre arbejdsmarkedet til en situation med mindre arbejdstid og færre jobs.
- ❓ Målet med denne udvikling skal være over tid at opnå de teknologiske midler til på bæredygtig vis at have et samfund uden ressourceknaphed. Det skal desuden være et mål i sig selv at sprede denne udvikling så alle mennesker får gavn af den.

Vedtaget på Hovedbestyrelsesmøde 5 d. 16-19. juni 2018